

Ak's høringssvar til lovforslag om støtte til ældre

Xxxxx

Avannaata Kommunias kommentarer til Forslag af xx.xxx 2024 til: Inatsisartutlov om støtte til ældre.

Generelle kommentarer:

Avannaata Kommunia finder, at baggrunden for og hensigten med lovforslaget er positivt og eftertragtellesværdigt.

Desværre er det ikke realistisk at forvente, at kommunerne vil kunne opfylde lovens krav, når denne træder i kraft, efter det foreslåede: den 1. juli 2025. For visse af bestemmelsernes vedkommende vil det aldrig være muligt.

Hvis lovforslaget bliver vedtaget, bør ikrafttrædelsesdatoen tidligst være 1. januar 2026, og under forudsætning af, at fornøden og relevant bekendtgørelse ligger klar i god tid forinden.

Hvis lovforslaget bliver vedtaget, vil det af kommunerne kræve både en del sagsbehandlere på området, forebyggelseskonsulenter til at tilbyde, planlægge og foretage hjemmebesøg, samt anlægsvirksomhed til at bygge ældreboliger, ældrekollektiver og til at ændre indretningen af mange af de nuværende alderdomshjem, så de får en egentlig demensafdeling. Herudover skal der ansættes personer, der kan forestå støtteforanstaltninger.

Kommunerne har ikke de nødvendige resurser og har ikke mulighed for at allokere midlerne og etablere tilbuddene på så kort tid. Dels skal der budgetteres med de nye meget store udgifter, dels er der ikke uddannede personer, der kan ansættes til de forskellige opgaver.

Hvis lovforslaget gennemføres, vil det derfor være nødvendigt, dels at kommunerne modtager væsentlige økonomiske midler fra landskassen, dels at Socialstyrelsen stiller relevant personale til rådighed i de første 5 år efter lovens ikrafttræden, dels at dette derefter udfases langsomt.

I bemærkninger er nederst side 2 henvist til loven om førtidspension. Denne lovgivning er ikke relevant i relation til ældre, da personer som modtager førtidspension automatisk overgår til alderspension, når de når alderspensionsalderen.

I bemærkningerne er anført, at Danmark har vedtaget en tilsvarende lov på området, samt at der i Norge og Sverige er en del kommuner, der selv har indført tilsvarende regler.

Der mangler dog oplysninger om erfaringerne herfra samt fra andre mere sammenlignelige lande. Disse bør indhentes ikke kun fra ministerier og kommuner, men også fra interesseorganisationer.

Der mangler ligeledes oplysninger om, hvordan det skal undgås, at disse nye store udgifter på området vil blive finansieret af tilsvarende nedskæringer på området.

I bemærkningerne til loven er anført, at ældreboliger og ældrekollektiver drives af kommunen. Dette fremgår ikke af selve lovteksten. Det bør afklares, om det er muligt for kommunen at indgå aftale med f.eks. et privat firma om at drive ældreboliger, ældrekollektiver eller lignende.

Det bemærkes, at der hverken i loven eller bemærkninger er anført, at plejehjem drives af kommunen.

Konkrete kommentarer:

Ad § 1: Ingen kommentarer.

Ad § 2, stk. 1: I den danske udgave er anført § 7, mens der i den grønlandske udgave er anført § 8. Det bør begge steder være § 7.

Ad § 2, stk. 3: Formuleringen: "...tages hensyn til..." bør ændres til: "...tages udgangspunkt i ...", således at det dels tydeliggøres, at det er den ældre, der er hovedperson, dels så der bliver overensstemmelse mellem loven og bemærkningerne.

Ad § 2, stk. 4: der bør – enten i selve loven eller i bemærkningerne - være en henvisning til §§ 36 og 37 i Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område med senere ændringer.

Ad § 2, stk. 5: denne bestemmelse findes i den grønlandske udgave men ikke i den danske.

Ad § 3: Ingen kommentarer.

Ad § 4, stk. 4: Ordet "forsyningsforpligtelse" bør ændres til f.eks. "pligt til at tilbyde hjælpeforanstaltninger", idet "forsyningsforpligtelse" sædvanligvis bruges i forbindelse med mad, brændstof o.lign. og derfor vil kunne misforstås.

Ad § 5, stk. 3: der vil sjældent kunne træffes afgørelse indenfor 14 dage, idet der som udgangspunkt skal afholdes samtale, eventuelt indhentes sundhedsfaglige udtalelser, og der skal foretages behovsvurdering og udfærdiges støtteplan.

Ad § 6: det bør i situationer, hvor en afgørelse kan få betydelig indvirkning på den ældres fremtidige liv, overvejes, om der skal beskikkes en værge, specielt hvis der f.eks. er uenighed mellem nærtstående og plejepersonale om, hvad der er det bedste for den ældre.

Ad § 7, stk. 1: formulering: "...ophold på enten ældrebolig, ældrekollektiv eller plejehjem...." bør ændres til: "...ophold i ældrebolig, ældrekollektiv eller på plejehjem...."

Ad § 7, stk. 4: i bemærkningernes sidste afsnit bør formuleringen "...at søge disse involveret på et senere ..." bør ændres til: "...at søge denne involveret på et senere..."

Ad § 8, stk. 1, nr. 2: formuleringen: "...ophold på enten ældrebolig, ældrekollektiv eller plejehjem efter...." bør ændres til: "...ophold enten i ældrebolig eller ældrekollektiv eller på plejehjem efter...."

Ad § 9, stk. 3: formuleringen: "...ophold på enten ældrekollektiv eller plejehjem...." bør ændres til: "...ophold enten i ældrekollektiv eller på plejehjem..."

Der kan tillige være behov for, at dele af støtteplanen udleveres til hjemmehjælpere eller andre relevante personer.

Ad § 10, stk. 2: i disse situationer bør det overvejes, om der er behov for beskikkelse af værge.

Ad § 11: ingen kommentarer.

Ad § 12: ingen kommentarer.

Ad § 13, stk. 1: der bør tilføjes: "...eller ikke længere har behov for den pågældende støtte....."

Ad § 14: ingen kommentarer.

Ad § 15: det foreslås, at sidste afsnit i bemærkningerne til § 15, stk. 1 indsættes i selve loven som stk. 3.

Ad § 16: der er i Avannaata Kommunia i alt 23 byer og bygder. Hvis kommunen alle 23 steder skal kunne tilbyde alle de støttemuligheder, der er nævnt i § 16, vil det kræve, at der ansættes ca. 70 personer. Dette vil aldrig være muligt.

Ad § 16, stk. 1, nr. 10: dette er en opgave, som kommunerne ikke vil kunne påtage sig. Hvis en person bliver udskrevet fra sygehus til hjemmet og fortsat har behov for helbredsmæssig hjælp, må dette tilbydes fra sygehuset, evt. via Skype eller lignende. Kommunen har ikke og kan ikke skaffe personer med de faglige kvalifikationer, som dette kræver. Det vil derfor kunne indebære en alvorlig sundhedsrisiko, hvis kommunerne bliver pålagt dette ansvar.

Ad § 17: Det er i bemærkningerne under punkt 2.3.2 *Forebyggende hjemmebesøg* anført, at det er hensigten, at hjemmebesøg skal foretages af en forebyggelseskonsulent. Det er endvidere i bemærkningerne under punkt 3.2 *Forebyggende hjemmebesøg* anført, at det estimeres, at hver kommune skal afsætte 1,5 årsværk til dette. Avannaata Kommunia kan dog forudse, at det vil kræve mange flere resurser at tilbyde, planlægge og gennemføre hjemmebesøg, da disse potentielt skal gennemføres på 23 forskellige destinationer og på alle forskellige årstider. En del af kommunens bygder er svært tilgængelige, og mange flyafgange bliver aflyst eller udsættes. Der er således tale om en bestemmelse som er ganske ønskværdig, men ikke realistisk at gennemføre.

Ad § 17, stk. 4: Det foreslås, at der som nr. 5 tilføjes: dette gælder tillige, hvis den ældre af andre grunde pludselig bliver alene." Der tænkes her på situationer, hvor f.eks. to ældre søskende bor sammen.

Ad § 18: der bør i selve loven være en henvisning til § 22.

Ad § 19: der bør i selve loven være en henvisning til § 23.

Ad § 20, stk. 2: inden udfærdigelse af nærmere regler bør det grundigt undersøges, hvad der er muligt og realistisk.

Ad bemærkningerne til § 21, stk. 4: i første linje bør ordet: "...på...." ændres til: "...i"

Ad § 22: ordet "...eller...." bør ændres til: "...og....", således at der er overensstemmelse mellem loven, bemærkningerne og intensionerne.

Ad § 23: ordet "...eller...." bør ændres til: "...og....", således at det er tydeligt, at personen kun har behov for praktisk bistand i dagtimerne.

Ad § 24: der henvises til det under generelle kommentarer anførte om plejehjem. Avannaata Kommunia har derudover ingen kommentarer.

Ad § 25, stk. 2: formuleringen: "....inden 7 dage...." bør ændres til : "....inden 1 uge...." således at der bliver overensstemmelse med § 5 samt med bemærkningerne, og således at der ikke opstår tvivl om forståelsen.

Ad § 26, stk. 2: se ovenfor ad § 25, stk. 2.

Ad § 27, stk. 3: det bør overvejes, om underretningspligten ligeledes skal gælde, hvis den ældre flytter til et europæisk land, eller alternativt at der underrettes efter indhentet samtykke.

Ad § 28, stk. 4: Det bør fremgå af selve loven, i hvilket omfang der er pligt til at underrette politiet.

Ad § 29: ingen kommentarer.

Ad § 30: ingen kommentarer.

Ad § 31: Der savnes oplysning om, hvordan kommunen skal forholde sig, hvis det ikke er muligt at finde personer, der ønsker at være medlemmer af ældrerådet.

Ad § 32: der henvises til kommentarerne overfor ad § 31.

Ad § 33: det vil kræve mange ressourcer at udfærdige sådanne kvalitetsstandarder, ressourcer som kommunerne ikke har og ikke vil kunne skaffe. Hvis denne bestemmelse fastholdes, vil der være stor risiko for, at ressourcerne bliver taget fra den almindelige sagsbehandling.

Ad § 34: ingen kommentarer.

Ad § 35: der bør tilføjes: "med senere ændringer."

Ad § 36: ingen kommentarer.

Ad § 37, stk. 2: vurderingen bør tillige omfatte baggrunden for, at et påbud ikke er blevet efterlevet, f.eks. om det har vist sig at være praktisk umuligt.

Ad § 38, stk. 1: det er helt urealistisk at loven skal kunne træde i kraft den 1. juli 2025, idet kommunerne på så kort tid ikke har mulighed for at ansætte det nødvendige personale og etablere de lovpligtige tilbud.

Ad § 39: ingen kommentarer.